

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122014129
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2122014129.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaného A. A., pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 03.11.2022 pod sp. zn. 12T/43/2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 19.09.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovanému

A. A. B. C. D. E. F. G. H. I., nar. XX. XX. XXXX v J., trvale bytom J., K. L. XXXX/XX, adresa na doručovanie: M., E. XX, D.,

u k l a d á

Podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu bol obžalovaný A. A. uznaný vinným pre prečin (pozn. súdu zločin; jedná sa len o písársku chybu) podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že v presne nezistených časoch v období od februára 2018 do septembra 2019 obžalovaný v rámci internetovej komunikácie na sociálnej sieti N. prostredníctvom konta: O., O., O. a A. a tiež na inzertnom portáli N. vystupoval pod fiktívnymi identitami ako sudkyňa P. J. Q., a pod vlastným menom ako právnik, prípadne asistent uvedenej sudkyne O. A. A., pričom ako právnik obžalovaný následne vystupoval aj v telefonickými komunikácií z telefónneho čísla XXXX XXX XXX a pri osobných stretnutiach s osobami, ktoré na internete prejavili záujem o právnu pomoc, s ktorými sa stretával na rôznych miestach v Trnave, ale aj

inde v Slovenskej republike, a od týchto osôb obžalovaný pod zámienkou vybavenia rôznych právnych vecí, najmä oddĺženia fyzických osôb - tzv. "osobných bankrotov", ale aj exekučných vecí a vymáhania pohľadávok, vylákal finančné prostriedky v celkovej výške 7.130 Eur, ktoré mu poškodení uhradili v hotovosti, a taktiež bankovými prevodmi a vkladmi na osobný účet obžalovaného R. XXXX XXXX XXXX XXXXXXXX, pričom tieto finančné prostriedky mali slúžiť ako odmena obžalovaného za poskytnutie právnych služieb poškodeným a mali v sebe zahŕňať už aj príslušné súdne poplatky, avšak v skutočnosti obžalovaný nie je ani právnikom, ani žiadnemu z poškodených neposkytol právne služby a prisľúbené právne záležitosti nevybavil, a ani vybaviť nemohol a finančné prostriedky prijaté od poškodených si ponechal pre vlastnú potrebu, a to konkrétne tak, že:

- od O. D. S. B. v januári 2019 v presne nezistenom čase na osobnom stretnutí v Bratislave na bližšie nezistenom mieste vylákal v hotovosti sumu 500 Eur pod zámienkou poskytnutia právnej pomoci vo veci vymáhania pohľadávok, čím O. D. S. B., trvale bytom T., U. XXX/XX, spôsobil škodu vo výške 500 Eur;
- od D. P. O. vo februári 2019 v presne nezistenom čase vylákal sumu 300 Eur, ktorú mu menovaná poukázala bankovým prevodom na účet R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to pod zámienkou poskytnutia právnej pomoci vo veciach zvýšenia výživného, riešenia exekúcií a vymáhania pohľadávok, čím D. P. O., trvale bytom A., R. K. Q. XXX/XX, spôsobil škodu vo výške 300 Eur;
- od O. D. v období od januára 2019 do apríla 2019 v presne nezistenom čase na osobnom stretnutí v Bratislave na bližšie nezistenom mieste vylákal sumu 300 Eur v hotovosti pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, čím O. D., trvale bytom D., R. XXX/XX, spôsobil škodu vo výške 300 Eur;
- od O. S. v období od decembra 2018 do apríla 2019 v presne nezistenom čase na osobnom stretnutí v Trnave na bližšie nezistenom mieste vylákal sumu 200 Eur v hotovosti pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu a sumu ďalších približne 150 Eur pod zámienkou poskytnutia právnej pomoci vo veci zahľadania odsúdenia, čím O. S., trvale bytom H. V. H. XXX, spôsobil škodu v celkovej výške 350 Eur;
- od O. U. v apríli 2019 v presne nezistenom čase prostredníctvom telefonického rozhovoru z telefónneho čísla XXXX XXX XXX vylákal sumu 400 Eur, ktoré mu boli uhradené hotovostným vkladom na účet R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, čím O. U., trvale bytom W. XXX, spôsobil škodu 400 Eur;
- od K. O. dňa 24. 04. 2019 v čase medzi 10:00 hod. a 11:00 hod. na osobnom stretnutí v J. V. M. K. L. X. XX vylákal sumu 516 Eur v hotovosti pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu a sumu 196,- € v hotovosti pod zámienkou poskytnutia právnej pomoci v exekučnej veci jeho manželky D. O., čím K. O., trvale bytom B., V. XXX/XX, spôsobil škodu v celkovej výške 722 Eur;
- od Y. L. dňa 13. 06. 2019 v presne nezistenom čase na osobnom stretnutí v Trnave na bližšie nezistenom mieste vylákal sumu 470 Eur v hotovosti pod zámienkou poskytnutia právnej pomoci vo veci ručenia k pôžičke a pod tou istou zámienkou od Y. L. vylákal začiatkom septembra 2019 sumu ďalších 255 Eur, ktoré mu menovaný poukázal bankovým prevodom na účet R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, čím Y. L., trvale bytom L., X. XXXX XXX/XX, spôsobil škodu v celkovej výške 725 Eur;
- od P. J. v období od 22. 03. 2019 do júna 2019, kedy sa s menovaným v presne nezistenom čase osobne stretol v J. V. M. Z. M. X. XX pri OC Max, vylákal celkovo sumu 550 Eur pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, ktorú mu postupne uhradil na účet číslo R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, čím P. J., trvale bytom O. B. XX, spôsobil škodu vo výške 550 Eur;
- od K. J. v presne nezistenom čase dňa 22. 03. 2019 na osobnom stretnutí v J. V. M. Z. M. X. XX pri OC Max vylákal sumu 120 Eur, ktoré mu menovaná uhradila v hotovosti, a to pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, čím K. J., trvale bytom O. B. XX, spôsobil škodu vo výške 120 Eur;
- od P. J. v období od presne nezisteného času do júna 2019, kedy sa s menovaným v presne nezistenom čase osobne stretol v J. V. M. Z. M. X. XX pri OC Max, vylákal sumu 1.200 Eur pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, čím P. J., trvale bytom Y., G. W. XXX/XX, spôsobil škodu vo výške 1.200 Eur;
- od Y. Y. v presne nezistenom čase v rámci horeuvedeného obdobia vylákal sumu 400 Eur pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, pričom v tejto súvislosti sa s menovaným aj osobne stretol na doposiaľ neustálenom mieste v Bratislave, čím Y. Y., trvale bytom A. F., P. XXXX/XXX, spôsobil škodu vo výške 400 Eur;
- od T. H. v presne nezistenom čase v rámci horeuvedeného obdobia vylákal sumu 600 Eur pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, pričom v tejto súvislosti sa s menovanou aj osobne stretol na doposiaľ neustálenom mieste v Bratislave, čím T. H., trvale bytom F., M. [U. XXX/XX, spôsobil škodu vo výške 600 Eur;
- od Y. U. v presne nezistenom čase v rámci horeuvedeného obdobia vylákal sumu 400 Eur pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu, pričom v tejto súvislosti sa s menovaným aj osobne stretol na doposiaľ neustálenom mieste čím Y. U., trvale bytom X. XXX, spôsobil škodu vo výške 400 Eur;

- od O. Q. v období od februára 2019 do apríla 2019 v presne nezistených časoch na dvoch osobných stretnutiach, z ktorých prvé sa uskutočnilo v Trnave, v centre mesta v bližšie nezistenej kaviarni a druhé v Nových Zámkoch na bližšie nezistenom mieste, vylákal pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu sumu 350 Eur v hotovosti, čím O. Q., trvale bytom X. XXX, spôsobil škodu vo výške 350 Eur;
- od O. U. v marci 2019 v presne nezistenom čase prostredníctvom internetovej komunikácie na sociálnej sieti N. cez niektoré z používateľských kont: O.. O. alebo O.. a A. vylákal pod zámienkou vybavenia osobného bankrotu sumu 30,- €, ktoré menovaný uhradil bankovým prevodom pripísaným dňa 21. 03. 2019 na účet R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v R. R., K., na meno A. A., z účtu R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v Y. D., K., na meno O. U., čím O. U., trvale bytom Q., A. O. XXX/ X, spôsobil škodu vo výške 30 Eur;
- od Q. S. na prelome kalendárnych mesiacov jún 2019 a júl 2019 v presne nezistenom čase prostredníctvom telefonického hovoru z telefónneho čísla XXXX XXX XXX vylákal pod zámienkou poskytnutia právnej pomoci vo veciach vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vymáhania pohľadávky po rozvode a v obdobných majetkovoprávných záležitostiach sumu 150 Eur, ktoré menovaná uhradila bankovým prevodom pripísaným dňa 09.07.2019 na účet R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v R. R., K., na meno A. A., z účtu R. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedeného v J. D., K., na meno O. S., čím Q. S., trvale bytom Y., M. D. D. XXX/X, spôsobil škodu vo výške 150 Eur.

Za túto trestnú činnosť okresný súd uložil obžalovanému podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého mu podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 49 ods. 1 písm. a) podmienene odložil za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe a podľa § 51 odsek 2 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov. Zároveň podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona okresný súd uložil obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu, a to:

- Y. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom L., M. X. XXXX XXX/XX, škodu vo výške 725 Eur,
- K. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom O. B. XX, škodu vo výške 120 Eur,
- Y. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. F., P. XXXX/XXX, škodu vo výške 120 Eur,
- D. P. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom A. – R., K. Q. XXX/XX, škodu vo výške 28 Eur,
- O. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q., A. O. XXX/X, škodu vo výške 60 Eur,
- Q. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y., M. D. D. XXX/X, škodu vo výške 150 Eur,
- K. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B., V. XXX/XX, škodu vo výške 288 Eur,
- P. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y., škodu vo výške 1.500 Eur,
- P. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom O. B. XX, škodu vo výške 550 Eur.

Okresný súd zdôvodnil svoje rozhodnutie v rozsahu č. I. 640-644 spisu.

Proti tomuto rozsudku, na hlavnom pojednávaní ihneď po jeho vyhlásení, zahlásil odvolanie okresný prokurátor proti výroku o treste (č.l. 639 spisu), ktoré dodatočne odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 03.01.2023 (č.l. 649-650 spisu).

Okresný prokurátor v písomnom zdôvodnení odvolania po úvodnej rekapitulácii výrokov napadnutého rozsudku uviedol, že podal odvolanie proti výroku o treste a to z dôvodu, že takto uložený trest bol neprimerane mierny. K tomu uviedol, že z odpisu Registra trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je zrejmé, že obžalovaný A. A. bol doposiaľ dvakrát súdne trestaný. Trestný rozkaz Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/7/2018 zo dňa 25.01.2018 zrušený Trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/78/2018 z dňa 05.11.2018, právoplatným dňa 22.01.2019, ktorým bol obžalovanému uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov, výkon trestu odňatia slobody mu bol podmienene odložený za súčasného uloženia probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe, pričom mu bola ustanovená skúšobná doba v trvaní 3 roky a zároveň uložené primerané povinnosti a obmedzenia. Uznesením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1T/78/2018 zo dňa 29.03.2019, právoplatným dňa 12.04.2019 bola v súlade s ustanovením § 51 ods. 7 Trestného zákona obžalovanému započítaná skúšobná doba podmienene odkladu výkonu trestu odňatia slobody v čase od 25.03.2018 do 22.01.2019, s tým, že skúšobná doba uplynie dňa 25.03.2021. Dňa 25.03.2022 nastala zákonná fikcia o osvedčení sa. Skutkov, ktoré sú obžalovanému kladené za vinu, sa obžalovaný dopustil v rozmedzí mesiacov február 2018 až september 2019. Z uvedeného dôvodu je podľa názoru okresného prokurátora nepochybné, že takéhoto protiprávneho konania sa dopúšťal v čase plynutia skúšobnej doby.

Poukazujúc na § 49 a § 51 Trestného zákona okresný prokurátor zastával názor, že prvostupňový súd mal po zohľadnení ustanovenia § 51 ods. 1 s poukazom na § 49 ods. 2 Trestného zákona a zohľadnení času spáchania skutkov a vtedy plynúcej skúšobnej doby uložiť trest odňatia slobody

bez podmieneného odkladu. Zákonomdarca ustanoveniu § 49 ods. 2 určil obligatórny charakter, preto konajúci súd nemá inú možnosť, pri splnení zákonných podmienok uvedených v tomto ustanovení, ako ukladať nepodmienený trest odňatia slobody. Prvostupňový súd si bol vedomý skutočnosti, že obžalovaný sa dopustil trestného činu v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1T/78/2018 zo dňa 05.11.2018, ktorá plynula po započítaní do 25.03.2021, čo konštatoval v rámci odôvodnenia rozsudku, avšak pri ukladaní trestu vychádzal z okolností existujúcich v čase rozhodnutia. Touto okolnosťou bolo osvedčenie sa odsúdeného v skúšobnej dobe, a teda v čase rozhodovania súdu sa na obžalovaného hľadelo, akoby nebol odsúdený. Z uvedeného dôvodu preto nebol súd povinný obligatórne ukladať nepodmienený trest ako to má na mysli § 49 ods. 2 Trestného zákona. S takouto argumentáciou súdu sa prokurátor nestotožnil.

K tomu namietal, že takýto výklad nemá žiadnu zákonnú oporu. Zároveň takýto výklad limituje možnosť použitia ustanovenia § 49 ods. 2 iba do času, kým nebolo vyslovené zo strany súdu, alebo ex lege, že sa odsúdený osvedčil. Aplikujúc takýto výklad by mohla teda nastať situácia, samozrejme v modelovom ponímaní, kedy páchatel' spácha trestný čin posledný deň skúšobnej doby, ktorý vyjde najavo až o týždeň neskôr, avšak súd nasledujúci deň uplynutí skúšobnej doby by vyslovil, že sa osvedčil, nakoľko o trestnom čine spáchanom ešte v skúšobnej dobe nemal vedomosť. Súd, ktorý by rozhodoval o trestnom čine spáchanom v posledný deň skúšobnej doby, by potom nemohol uplatňovať § 49 ods. 2, a to ani keby rozhodoval s odstupom času len niekoľko dní, pretože ho „predbehol“ súd s vyslovením o osvedčení. Aplikácia § 49 ods. 2 by bola takýmto výkladom závislá iba na rýchlosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, kým sa zo zákona alebo výrokom súdu nerozhodne, že sa odsúdený osvedčil, či stihnú vykonať trestné stíhanie za skutok spáchaný v skúšobnej dobe do času, kým sa zo zákona alebo výrokom súdu nerozhodne, že sa odsúdený osvedčil.

Zároveň uviedol, že odsúdený sa síce osvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia na základe fikcie, avšak túto súd nesprávne v registri trestov vyznačil dňom 25.03.2022. Súd postupoval nesprávne pri určení fikcie osvedčenia sa, keď túto vyznačil po uplynutí jedného roka od konca skúšobnej doby. Voči A. A. sa totiž počas plynutia skúšobnej doby viedlo trestné stíhanie (obvinenie vo veci vedenej pod ČVS: ORP-203/2-VYS-TT-2020 bolo vznesené počas skúšobnej doby dňa 31.07.2020) a preto fikcia osvedčenia mohla nastať až po uplynutí dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby v zmysle § 50 ods. 6 Trestného zákona. Súd teda odôvodnil uloženie podmieneného trestu obvinenému s odkazom na fikciu osvedčenia sa, ktorú súd nesprávne vyznačil v registri trestov. Tiež poznamenal, že obžalovaný sa protiprávneho konania dopúšťal naprieč skúšobnou dobou, ktorá mu začala plynúť 25.03.2018, hoci mu s ohľadom na predchádzajúce odsúdenie (dokonca za rovnaký trestný čin) muselo byť zrejme, že v prípade ďalšieho protiprávneho konania bude nariadený nepodmienený trest odňatia slobody. V neposlednom rade dal do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Tdo 48/2016, ktorý sa uvedenou problematikou zaoberal a konštatoval, že nie je možné vzhľadom na znenie ustanovenia § 49 ods. 2 Trestného zákona ukladať „podmienku na podmienku“. Z týchto dôvodov navrhol, aby Krajský súd Trnava podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Trnava vo výroku o treste a sám vo veci na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený rozhodol, že obžalovaný sa odsudzuje podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody minimálnym stupňom stráženia.

K odvolaniu okresného prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný (č.l. 652 spisu), v ktorom vyjadrení uviedol, že uvedené trestné činy, ktoré spáchal, začal páchať ešte pred právoplatným odsúdením v roku 2019. Namietal, že prokurátor odmietol do konania uviesť na základe jeho návrhu všetkých poškodených pre nehospodárnosť konania. Preto žiadal vrátiť prípad prokurátorovi a vyšetrovateľovi na doplnenie všetkých poškodených a rozhodnúť odcudzujúcim rozsudkom podľa súdu. V ďalšom uviedol, že celý čas spolupracoval a prizvukoval, že prietahy v konaní majú zlý vplyv na jeho zdravotný stav. Tiež namietal, že s trestom nesúhlasí pre jeho zlý psychický stav, 4 roky sa sústavne lieči na psychiatrii pre poruchy spánku, náladovosť, má rôzne fóbie, panické poruchy a iné choroby. Preto navrhol ponechať podmienený trest alebo určiť ochranné liečenie na psychiatrii. Ďalej uviedol, že v konaní bol prizvaný znalec, ktorý neriešil jeho aktuálny stav, preto žiadal prizvať do konania 2 znalcov, ktorí určia na základe posudku jeho psychický stav, ktorý uvádza. Záverom opätovne žiadal súd o vrátenie prípadu prokurátorovi na doplnenie poškodených a v prípade zamietnutia nariadiť súdu hlavné pojednávanie, kde bude vypovedať, zároveň dá vypracovať znalecké posudky znalcov z oblasti psychiatrie.

Konanie na odvolacom súde:

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 19.09.2023 za účasti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave a obžalovaného. Obžalovaný bol o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomený, upovedomenie prevzal dňa 03.07.2023.

Zástupca Krajskej prokuratúry v Trnave na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v konečnom návrhu v plnom rozsahu zotrval na písomnom odvolaní z dôvodov, aké sú tam uvedené. Navrhol zrušiť výrok o treste a aby súd sám vo veci rozhodol uložením primeraného trestu.

Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že súhlasí s trestom okresného súdu, avšak vo veci, ak bude odsúdený nepodmienečne, tak žiada uloženie ochranného liečenia.

Krajský súd, ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania okresného prokurátora, podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a tak zistil, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné len čiastočne.

Celkom na úvod krajský súd považuje za potrebné uviesť, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní konanom dňa 03.11.2022, po zákonom poučení, urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, t.j. že je vinný zo páchania skutku uvedeného v obžalobe, ktoré bolo po splnení procesného postupu podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Trestného poriadku, a po návrhu prokurátora prijaté súdom, s tým, že dokazovanie v rozsahu, v akom sa obžalovaný priznal, sa nevykoná a vykonajú sa výlučne dôkazy súvisiace s výrokom o druhu a výmere trestu, ako i dôkazy súvisiace s uložením ochranného opatrenia.

Vychádzajúc z ust. § 257 ods. 5 Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, po preskúmaní trestného spisu, odvolací súd ma za potrebné iba uviesť, že nezistil zásadné porušenie práva obžalovaného na obhajobu vo vzťahu k prijatému vyhláseniu výroku o vine a keďže v danej trestnej veci bolo podané odvolanie okresného prokurátora len čo do výroku o uloženom treste, krajský súd nezistiac dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal len tento napadnutý výrok a zistil, že okresný súd pri ukladaní trestu obžalovanému na hlavnom pojednávaní nepostupoval dôsledne podľa zákonom stanovených zásad ukladania trestov.

K výroku o treste

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (obdobne pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcja medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a celou spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne ako aj etické (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Tost/19/2015 zo dňa 23.6.2015).

S poukazom na vyššie uvedené základné zásady ukladania trestov teda krajský súd zameral svoju pozornosť pri rozhodovaní o odvolaní okresného prokurátora na skutočnosť, či v danom konkrétnom prípade bol uložený trest tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, primeraný a či spĺňa všetky zákonné kritéria.

Zaoberajúc sa vecnými námietkami okresného prokurátora obsiahnutými v podanom odvolaní v rámci prieskumného konania odvolací súd konštatuje, že odvolanie prokurátora je dôvodné len čiastočne, pretože trest odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu tak, ako ho uložil okresný súd obžalovanému v napadnutom rozsudku, tento síce nie je (v aktuálnom čase, pozn. odvolacieho súdu) v rozpore s ustanovením § 49 ods.2 Trestného zákona, ako namieta okresný prokurátor v odvolaní, avšak je v rozpore so základnými zásadami ukladania trestov obsiahnutými v § 34 a nasl. Trestného zákona.

V prvom rade krajský súd nezdieľa názor prokurátora v odvolaní, že nie je možné vzhľadom na znenie ustanovenia § 49 ods. 2 Trestného zákona ukladať „podmienku na podmienku“. Naopak v tejto súvislosti krajský súd poukazuje na právnu vetu uverejnenú v periodiku ZSP 17/2019, v zmysle ktorej nejde o trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, tak, ako to predpokladá ustanovenie § 49 ods. 2 Trestného zákona, ak síce chronologicky bol trestný čin inak spáchaný v tejto skúšobnej dobe, avšak v dobe rozhodovania o tomto trestnom čine je predchádzajúce odsúdenie zahladené, resp. sa na obžalovaného hľadí pre tento (skorší) trestný čin, akoby nebol odsúdený. Teda správne okresný súd skonštatoval, že nie je v tomto prípade, ak bol trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe predchádzajúceho odsúdenia, ktoré bolo následne zahladené, povinný obligatórne ukladať nepodmiennečný trest odňatia slobody, ako to má na mysli ustanovenie § 49 ods. 2 Trestného zákona.

Avšak, na druhej strane je z pohľadu krajského súdu nevyhnutné pripomenúť okresnému súdu, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery je v rámci zásad ukladania trestov podľa § 34 a nasl. Trestného zákona dôležité najmä zohľadniť, že trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest má zároveň vyjadriť morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou (§ 34 ods. 1 Trestného zákona).

Trest je prostriedkom na dosiahnutie účelu Trestného zákona, má pôsobiť výchovne na páchatela s cieľom individuálnej prevencie a zároveň má vysielat' signál voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatelom, na ostatných členov spoločnosti, v čom sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa takto uskutočňuje prvkom donútenia (represie) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom pri ukladaní trestu je potrebné mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. V treste má byť obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu je potrebné osobu páchatela hodnotiť vo všetkých súvislostiach, pričom v rámci hodnotenia osoby páchatela nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu, pričom jeho úmernosť okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu a pri náležitom zhodnotení osoby páchatela.

V prejednávanej veci je najmä vzhľadom na osobu obžalovaného, ako i na závažnosť spáchanej trestnej činnosti, dĺžku jej páchania a zavinenie vo forme priameho úmyslu jednoznačne preukázané, že nie je to len povaha spáchaného zločinu, ktorá v tomto prípade bráni uloženiu trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu. Tou skutočnou zákonnou prekážkou brániacou potrestaniu obžalovaného týmto druhom trestu sú možnosti jeho nápravy takýmto druhom trestu. Inak povedané, takto uložený „miernejší“ trest nespĺňa atribúty sledované v ust. § 34 Trestného zákona.

Táto skutočnosť vyplýva najmä z doterajšej trestnej histórie obžalovaného, z ktorej je zrejmé, že obžalovaný bol doposiaľ dvakrát súdne trestaný, pričom v oboch prípadoch bol právoplatne odsúdený za obdobný trestný čin podvodu a boli mu uložené podmiennečné tresty odňatia slobody, avšak vzhľadom na opätovné spáchanie (obdobného) trestného činu, kedy v podstate úplne „odignoroval“ zmysel týchto podmiennečných trestov, keď v relatívne krátkom čase opätovne seba na škodu cudzieho majetku obohatil tým, že uviedol poškodených do omylu a spôsobil tak väčšiu škodu, pričom tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania a to po dlhší čas a na viacerých osobách. Hoci sa obžalovaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia osvedčil (aj keď fikcia osvedčenia zrejme svedčí lehote 2 rokov od skončenia doby podmiennečného odsúdenia-t.j. dňom 25.03.2023 a nie jedného roka tak, ako to správne podotkol prokurátor, čo však už v aktuálnom čase pri rozhodovaní odvolacieho súdu nie je procesne relevantné), tak tento trest zjavne nebol dostatočne účinný z hľadiska individuálnej prevencie, keďže obžalovaného do budúca od spáchania rovnakej trestnej činnosti neodradil. Bolo by preto iluzórne sa domnievať, že by práve teraz akýkoľvek miernejší trest ako nepodmiennečný trest odňatia slobody v tomto smere splnil účel sledovaný zákonom.

Krajský súd sa potom stotožnil s argumentáciou prokurátora uvedenou v odvolaní s tým, že uložený trest obžalovanému okresným súdom bol neprimerane mierny resp. rozporný s Trestným zákonom, najmä s ust. § 34 ods.1 Tr. zák., nakoľko je v danom prípade nevyhnutné a zároveň potrebné uložiť obžalovanému prísnejší, respresívny trest. Toto pochybenie okresného súdu na základe odvolania okresného prokurátora napravil odvolací súd tým, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a následne v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku a príslušných zásad pri ukladaní trestu pristúpil k ukladaní „zákonného“ trestu obžalovanému.

Obžalovaný A. A. tým, že ako trestnoprávne zodpovedný subjekt na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol poškodených do omylu a spôsobil tak väčšiu škodu, pričom tento skutok spáchal závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas a na viacerých osobách, naplnil všetky zákonné znaky zločinu podvodu § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona po objektívnej a subjektívnej stránke. Krajský súd pri ukladaní trestu vychádzal z trestnej sadzby vyplývajúcej z ustanovenia § 221 ods. 3 Trestného zákona, ktorá je 3 (tri) roky až 10 (desať) rokov.

Majúc na zreteli vyššie uvedený účel trestu a jednotlivé hľadiská pre jeho ukladanie krajský súd konštatuje, že prvostupňový súd pri ukladaní trestu správne zohľadnil priznanie sa obžalovaného k spáchaniu skutku ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (teda že obžalovaný sa k spáchanej trestnej činnosti priznal a zároveň trestný čin úprimne oľutoval) a nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. Keďže potom u obžalovaného prevyšoval pomer poľahčujúcich okolností, správne okresný súd postupom podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona modifikoval hornú hranicu trestnej sadzby trestného činu jej znížením o jednu tretinu, t. j. z 10 (desiatich) rokov na 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu ustálil, že v preskúmanom prípade u obžalovaného bolo možné použiť ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam vzhľadom na to, že obžalovaný pred súdom učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktoré bolo súdom aj prijaté v zmysle § 257 ods. 7, ods. 8 Trestného zákona. V tejto súvislosti je potrebné poukázať tiež na zjednocujúce Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2017, sp. zn. Tpj 55/2016, ktoré okrem iného uvádza, že ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a *minor ad maior* (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu. Analógia je pri aplikácii Trestného zákona neprípustná v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona. V iných smeroch je prípustná, ak v prospech páchatela odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu a významu riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu. Odvolací súd v preskúmanom prípade u obžalovaného pristúpil k aplikácii ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný svojím priznaním prispel k tomu, že v konaní pred súdom nebolo nevyhnutné vykonávať dokazovanie v plnom rozsahu, a teda súd nemusel vykonávať dokazovanie v rozsahu skutku uvedenému v obžalobe. Po úprave trestnej sadzby v zmysle § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona dolná hranica trestnej sadzby znížená o jednu tretinu predstavovala 2 (dva) roky. Na doplnenie je ešte potrebné poznamenať, že pri znižovaní dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 39 ods. 4 Trestného zákona sa prihliada len na dolnú hranicu bez ohľadu na hornú sadzbu, a teda nevychádza sa z rozdielu medzi hornou hranicou a dolnou hranicou, ako je tomu pri ustanovení § 38 ods. 8 Trestného zákona.

Nakoľko krajský súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine pristúpil na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok, ako pri schválení dohody o vine a treste podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam a tiež zohľadnil vyššie uvedené skutočnosti, potom z hľadiska potrieb prevýchovy obžalovaného, ale tiež ochrany spoločnosti prichádzalo do úvahy jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere 2 (dva) roky. Takto uložený trest podľa názoru odvolacieho súdu zabezpečí v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim

z ust. § 34 ods. 1, 4 Trestného zákona, a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

K takto uloženému trestu krajský súd pripomína, že obžalovaný by si mal uvedomiť, že pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu a osoby páchatela a že sa ukladá nie len v závislosti od samotnej závažnosti činu ale i osobných pomerov obžalovanej osoby, ktoré sú rovnocennými právnymi skutočnosťami a tiež rozhodujúcimi kritériami pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery. K naplneniu účelu trestu tiež prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti, pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti a spravodlivosti trestov, ktoré i reálne postihne osobu páchajúcu takýto druh trestnej činnosti.

Na základe vyššie uvedeného (poukazujúc z časti aj na odvolane okresného prokurátora) preto krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a uvedené pochybenie okresného súdu napravil tak, že na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku a zároveň podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s poukazom na § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Zároveň odvolací súd podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný nebol v priebehu posledných desiatich rokov pred spáchaním trestnej činnosti vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Celkom na záver neušlo pozornosti krajského súdu, že okresný súd o uplatnenej náhrade škody poškodených, ktorú mal preukázanú z vykonaného dokazovania, rozhodoval podľa § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona, resp. podľa uvedeného ustanovenia Trestného zákona uložil obžalovanému ako súčasť probačného dohľadu povinnosť spočívajúcu v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu poškodeným, pričom proti tomuto výroku poškodení (ako oprávnené osoby), zrejme mylne sa domnievajú, že tento výrok je dostatočný (nakoľko nimi zaväzuje obžalovaného na uhradenie uplatnených škôd poškodenými, čo sa v praxi opakuje pravidelne), nepodali odvolanie. Prvostupňový súd však jednoznačne pochybil, keď nerozhodol v základnom konaní zároveň aj o náhrade škody poškodených v medziach tzv. adhézneho konania v zmysle § 287 a nasl. Trestného poriadku. Túto chybu však krajský súd nebol oprávnený napraviť, pretože poškodení a ani prokurátor voči tomuto (absentujúcemu výroku, resp. výrokom) odvolanie nepodali.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a vyjadrené úvahy, preto rozhodol Krajský súd v Trnave tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.